

ТЕМА

№ 4

Въпрос № 4

Въпрос 4

Притчата като основно средство за благовестие

Много от Своите наставления великият Учител Христос даде, когато с учениците вървеше Си през планините и долините на Палестина и през почивките около някое езеро или река. Поучавайки с притчи, Той свърза небесната истина с всекидневието на овчаря, зидаря, земеделеца, пътешественика или домостроителя. Познати неща бяха обяснени с мисли истински и красиви, мисли за нежната Божия загриженост за нас, за дължимата Му наша изпълнена с благодарност почит за вниманието, което си дължим един на друг. Така уроците на неземна мъдрост и действена истина бяха създадени завладяващо и въздействащо.

В тази книга притчите са групирани по теми и поуците от тях са разработени и илюстрирани с примери. Книгата изобилства с ценни истини и много от читателите ще се обогатят от скритото значение на обичайните неща, с които се сблъскваме всеки ден.

Големите тиражи на няколкото издания на книгата на английски и други водещи езици доказаха нейната популярност. Докато подготвяше ръкописа, авторката стигна до убеждението средствата от продажбата на книгата да бъдат вложени за нуждите на образователното дело. Чрез съвместните усилия на автор, издател и църковни членове, една доста голяма сума бе насочена за осъществяване на християнското образование.

"И като се приближиха до Него учениците, рекоха Му: защо с притчи им говориш? А Той им отговори и рече: защото вам е дадено да узнаете тайните на царството небесно, а тям не е дадено; защото, който има, нему ще се даде и ще му се преумножи; а който няма, и това, що има, ще му се отнеме; затова им говоря с притчи, понеже те гледат, а не виждат, и слушат, а не чуват, нито разбират; и над тях се сбъдва пророчеството на Исаия, което казва: "с уши ще чуете, и няма да разберете; с очи ще гледате, и няма да видите; защото сърцето на тия човеци е закоравяло, и с уши тежко слушат, и затворили са очите си, за да не би някога с очи да видят и с уши да чуят, и със сърце да разберат, та да се обърнат, и ги изцера" [вж. Ис. 6:8-10]. Ващите пък очи са блажени, задето виждат, и ушите ви - задето чуват; защото, истина ви казвам, мнозина пророци и праведници са много желали да видят, каквото вие виждате, и не видяха, и да чуят, каквото вие чувате, и не чуха" (Мат. 13:10-17.)

"А когато остана насаме, окръжаващите Го заедно с дванайсетте Го попитаха за притчата. И казваше им: вам е дадено да узнаете тайните на царството Божие, а на ония, външните, всичко бива в притчи; за да гледат с очи, и да не видят; за да слушат с уши, и да не разбират; понеже те се боят, да не би някога да се обърнат, и да им се простят греховете" (Марк. 4:10-12)

"А учениците Му Го попитаха и рекоха: какво значи тая притча? Той отговори: вам е дадено да знаете тайните на царството Божие, а на другите се говори с притчи, та, като гледат, да не виждат и, като слушат, да не разбират" (Лук. 8:9-10).

ПОУЧЕНИЯ С ПРИТЧИ

се боят, да не би някога да се обърнат, и да им се простят греховете" (Марк. 4:10-12)

"А учениците Му Го попитаха и рекоха: какво значи тая притча? Той отговори: вам е дадено да знаете тайните на царството Божие, а на другите се говори с притчи, та, като гледат, да не виждат и, като слушат, да не разбират" (Лук. 8:9-10).

ПОУЧЕНИЯ С ПРИТЧИ

В Христовото поучение с притчи е застъпен същият принцип, който бе и в мисията му към света. За да можем да вникнем в Божествения Му характер и живот, Христос прие нашето естество и живя сред нас. Божественото се изяви чрез човешката природа; невидимата слава - във видима човешка форма. Хората можеха да изследват непознатото чрез познатото; небесните неща се разбулваха чрез земните. Бог се прояви в образа на човек. Така бе и с учението на Исус - непознатото бе обяснено чрез познатото; Божествени истини - чрез земни неща, които народът много добре познаваше.

Писанието казва: "Всичко това Исус изказа на народа с притчи, и без притчи не им говореше; за да се изпълни реченото чрез пророка, който казва: - "Ще отворя устата си в притчи; ще изкажа скритото още от създанието на света" (Мат. 13:34-35). Чрез примери от природата духовните истини ставха ясни. Природата и житейският опит на слушателите Му бяха свързани с истините от написаното слово. Христовите притчи, водейки от естественото към духовното царство, се свързват в една истинна верига, която съюзява човек с Бога и земята с небето.

Исус учеше чрез природата като говореше за сътвореното от собствените Му ръце, притежаващо вложени лично от Него свойства и сили. В първоначалното си съвършенство всички създания бяха израз на Божия промисъл. В Едемския дом на Адам и Ева природата бе изпълнена със знание за Бога, изобилствайки с Божествени напътствия. Навсякъде прозираше мъдрост и сърцето я приемаше, защото се общуваше с Бога посредством творенията Му. Веднага щом святата двойка престъпи закона на Всевишния, сиянието от Божия лик се отдели от лицето на природата. Сега земята е покварена и осквернена от греха, но дори и в това състояние на запустение и проклятие, тя си остава красива. Божиите поуки не са заличени; когато е разбрана правилно, природата още говори за Създателя Си.

По времето на Христос хората бяха забравили ^{за Бог} уроците на своя Учител. Те почти бяха престанали да разпознава Бога в творенията Му. Греховността на човешката природа бе затъмнила облика на творението и вместо да Го изявят, Божиите дела се превърнаха в преграда, която Го скриваше. Хората "предпочетоха да се покланят на тварта, а не на Твореца." По този начин "извратиха се чрез своите си мъдрувания и несмисленото им сърце се помрачи" (Римл. 1:25.21) Така в Израил човешкото поучение бе изместило Божието. Не само природата, но и жертвената служба, а и самото Писание, които бяха дадени, за да разкриват Бога - бяха толкова изопачени, че станаха средство за прикриването Му.

Христос се стремеше да премахне всичко, потулващо истината. Той бе дошъл да смъкне покривалото, хвърлено от греха върху лицето на природата, за да покаже духовното величие, което всички създадени неща трябваше да отразяват. Думите Му показаха поученията на природата, както и тези на Библията, в нова светлина и ги превърнаха в едно ново откровение.

Исус откъсваше прелестния крем и го поставяше в ръцете на деца и юноши; и щом те се вглеждаха в одухотвореното Му младежко лице, което излъчваше сияйната светлина на Божия лик, ги учеше:

"Разгледайте полските кремове, как растат (в простота на естествена красота); не се трудят, нито предат; но казвам ви, че нито Соломон с всичката си слава не се е обличал като един от тях" (Мат. 6:28-30). След това следваше сладостното уверение и важната поука: "Но ако Бог така облича полската трева, която днес я има, а утре я хвърлят в пещ, не ще ли много повече да облича вас, маловерци?"

Тези думи бяха изречени в планинската проповед и бяха отпратени към всички, включително децата и младежите. Те бяха изречени събралото се множество, сред което имаше мъже и жени, подтиснати от огорчения и печал, натоварени с грижи и несполуки. Исус продължи: "И тъй, не се безпокойте, и не думайте: Какво ще ядем? или какво: Какво ще прием? или: Какво ще облечем? /защото всичко това търсят ъезичниците/, понеже небесният ви Отец знае, че се нуждаете от всичко това". Тогава като простря ръце към обкръжилата Го тълпа, Той каза: "Но първо търсете Неговото царство и Неговата правда; и всичко това ще ви се прибави" (Мат. 6:28-33).

Така Христос тълкуваше посланието, което сам бе вложил в полските кремове и треви. Думите Му бяха изпълнени с увереност и насочваха към укрепване на доверието в Бога.

Представената от Христос истина бе така широка, Неговото поучение - толкова просторно, че всяка частица от природата биваше използвана, за да представи образно истината. Сцените, върху които погледът всекидневно почива, бяха свързани до една с някаква духовна истина, така че притчите на Учителя са дрехата на природата.

В първите дни на Своето проповедничество, Христос бе говорил на народа с толкова прости думи, че всички Негови слушатели можеха да схванат истините на тази спасителната мъдрост. Но в много сърца те не пуснаха корен и скоро бяха забравени. Затова "им говоря с притчи", каза Той, "защото гледат, а не виждат; чуят, а не слушат, нито разбират... Защото сърцето на тия люде е задебеляло и с ушите си тежко чуват, и очите си склопиха" (Мат. 13:13,15).

Исус желаше да събуди изследователския дух у хората. Той се стремеше да раздвижи равнодушния, лекомисления и да запечата истината в сърцата им. Притчовото поучение бе широко застъпено и предизвикваше почитта и вниманието не само на юдеите, но и на хора от други народи. Бе избран най-въздействащия метод. Ако слушателите Му бяха пожелали да добият познание за Божествените неща, щяха да разберат думите Му; защото при искрен интерес от тяхна страна Той винаги бе склонен да им ги обяснява.

Отново Христос трябваше да им представи истини, които те не бяха готови да приемат и дори да разберат. По тази причина ги поучаваше с притчи. Като свързваше учението Си с картини от живота, житейския опит или природата, Исус приковаваше вниманието им и възбуждаше техните сърца. След това, когато се вглеждаха в онагледяващото урочите Му, те си спомняха думите на Божествения Учител. За сърца, отворени за Светия Дух, все повече и повече се разкриваше значимостта на Спасителя. Тайните ставаха явни, а трудното за схващане - ясно и разбрано.

Исус търсеше път към всяко сърце. Като използваше различни нагледни примери, Той не само представяше истината в различните ѝ етапи, но и се обръщаше към различните слушатели. Интересът им бе възбуден от извлечените от ежедневието образи. Никой от онези, които слушаха Спасителя, не се чувстваше пренебрегнат или забравен. И най-нищожният, и най-грешният намираща в учението Му съчувствие и нежност, изречени лично за тях.

А Той имаше и друга причина, за да поучава в притчи. Сред многото хора, трупаци се край него, имаше свещеници и раввни, книжници и старейшини, иродияни и законници, светски, фанатични, честолюбиви мъже, които преди всичко жаднуваха да намерят някакво обвинение срещу Него. Техните шпиони бяха по стъпките Му ден и нощ, за да се уловят за някоя изречена дума, да се предизвика съждането Му и да се накара да замлъкне завинаги Онзи, Който както изглежда увличаше целия свят след Себе Си. Спасителят разбираше характера на тези хора и по такъв начин представяше истината, че те не можеха да намерят никакъв повод да отнесат Неговия случай в Синедриона. В притчи Той укоряваше лицемерието, притворството и злите дела на заемащите висши длъжности, бичуваше характера им така образно и вярно, че ако ги беше изобличавал директно, не биха слушали думите Му и незабавно биха сложили край на проповядването Му. Но използвайки се от шпионите, Той така разясняваше истината, че се разкриваха грешките и правдивите в сърцето си хора извличаха поука от притчите Му. Божествената мъдрост, безграничното милосърдие бяха достъпни чрез Божките създания. Бог учеше хората чрез природата и провидението. "Понеже от създанието на това, което е невидимо у Него, срещ вечната Му сила и божественост, се вижда ясно и разбираемо чрез творенията"

никара да забравят завинаги онези, които както поглежда увличаше целия свят след себе си. Спасителят разкрише характера на тези хора и им такъв начин представяше истината, че те не можеха да намерят никакъв повод да отнесат Неговия случай в Синедриона. В притчи Той укоряваше лицемерието, притворството и злите дела на заемащите висши длъжности, битуваше характера им така образно и вярно, че ако ги беше изобличавал директно, не биха слушали думите Му и незабавно биха сложили край на проповядването Му. Но използвайки се от шпионите, Той така разясняваше истината, че се разкриваха грешките и правдивите в сърцето си хора извличаха поука от притчите Му. Божествената мъдрост, безграничното милосърдие бяха достъпни чрез Божиите създания. Бог учеше хората чрез природата и провидението. "Понеже от създанието на това, което е невидимо у Него, спреч вечната Му сила и божественост, се вижда ясно и разбираемо чрез творенията" (Римл. 1:20).

В Христовото поучение с притчи има указание за онова, което е истинското "висше образование". Исус би могъл да разкрие пред хората най-дълбоките истини на науката. Той би могъл да отклучи тайни, изискващи много векове на упорит и тежък труд и изследване, за да се проникне в тях; би могъл да подсказва идеи в научните области и по такъв начин да се даде х рана за размисъл и подтик за откритията за кратко време. Но не го направи. Не каза нищо, с което да задоволи любопитството; или да удовлетвори човешкото честолюбие като отвори пред него врати за достигане на светско величие и големеене. Във всички свои уроци Исус водеше сърцата на хората към великите мисли на Вечния разум. Той не им нареждаше да изучават човешки теории за Бога, Сл овето и делата Му, а ги учеше да Го съзират, проявен в Неговите дела, в Словото и провидението Му.

Христос не се занимаваше с отвлечени теории, а с основното за развитието на характера, което увеличава човешките умствените качества за познаване на Бога и неговата способност да върши добро. Говореше на хората за тези истини, които са свързани с умението да ръководиш живота и които ни подготвят за вечността.

Именно Христос даде насоки за възпитанието на Израил. Относно Божиите заповеди и разпоредби, Той каза: "и на тях да учиш прилежно чадата си, и за тях да говориш, когато седиш в дома си, когато ходиш по пътя, когато лягаш и когато ставаш. Да ти връзваш за знак на ръката си, и да бъдат като надчелия между очите ти. И да ги написваш на стълбовете на вратите на къщата си и на портите си (Второз. 6:7-9).

В Своето собствено учение Исус показва как трябва да се изпълни тази заповед - как законите и принципите на Божието царство могат да бъдат представяни така, че да се разкрие тяхната красота и възвишеност. Когато Господ подготвяше чадата на Израил за Негови специални представители, Той им даде домове сред хълмове и долини. В домашния си бит и религиозното си служение те бяха поставени в постоянно съприкосновение с природата и Божието слово.

Така Христос обучаваше Своите ученици край езерото, на планинския склон, по полета и горички, където те можеха да набл юдават природата, служеше си с примери от нея, за да онагледява уроците Си. И както бяха на учени от Него, прилагаха знанията си на практика и с танаха Негови съработници в делото Му.

Така чрез творението трябва да се доближим до Твореца. Книгата на природата е великият учебник, който трябва да използваме в тясна връзка с Писанията, когато разказваме на другите за характера Му и водим изгубената овца обратно в Божиата кошара. При изучаването на Божиите дела, Светият Дух запалва убедеността, но не съградена по пътя на логиката; и, ако разумът не е потъмнял твърде много, за да познае Бога, ако зрението не е твърде замъглено, за да Го види, слухът - твърде безчувствен, за да чуе гласа Му, то тогава се долавя едно по-дълбоко значение и възвишените духовни истини на написаното Слово се запечатват в сърцата.

В тези извлечени направо от природата притчи, присъства една простота и чистота, които им придават най-висока стойност. Всеки има нужда да черпи точно от този извор. Красотата на природата отклонява душата от греха и от привлекателната сила на света, като я води към чистота и мир, към Бога.]

ърде често духът на учащите се е зает с човешки теории и спекулации, погрешно наречени наука и философия. Те имат нужда да се свържат лично с природата. Нека научат, че християнството и природата имат един и същ Бог. Нека се научат да виждат хармонията между видимото и невидимото. Нека от всичко, което очите им виждат и ръцете им докосват, да стане урок в изграждането на характера. Така умствените сили ще укрепнат, характерът ще се развие, а целият живот ще се облагороди.

При обучението с притчи целта на Христос бе същата, каквато бе и при определянето на съботата. Бог даде на хората паметника на Своята съзидателна сила, така че да могат да го разпознаят в делата на ръцете Му. Съботата ни кани да съзрем в сътворените от Създателя дела Неговото великолепие. И то е, защото желае да правим това, което Исус, свързвайки Своите скъпоценни уроци с красотата на природата. В светия ден на почивка повече от всеки друг би трябвало да изучаваме записаните за нас от Бога послания в природата. Би трябвало да изучаваме притчите на Спасителя там, където Той ги изрече - по полетата и горите, под открития небосвод, сред цветя и треви. Щом се приближим до лоното на природата, Христос прави присъствието Си реално и говори на сърцата ни за мира и любовта Си.

Свърза поучението Си не само с деня на почивка, но и с делничния упорит труд. Той имаше мъдрост и за този, който тегли ралото и сее семето. В орането, сеенето и жъненето, ни учеше да виждаме Неговото благодатно дело в сърцата. Така във всеки вид ползотворен труд и във всичко в живота ще намираме едно свидетелство на Божествената истина. Тогава всекидневната ни работа не би поглъщала повече вниманието ни и не би ни карала да забравяме Бога; тя винаги ще ни напомня за нашия Създател и Спасител. Мисълта за Бога ще премине като златна нишка през всичките ни битови грижи и занимания. Величието на образа Му отново ще почива върху лика на природата. Ще научаваме нови уроци от Божествената истина и ще растем в отражението на чистотата Му. Така ще бъдем "научени от Господа"; и на много места, където ще бъдем призовани, "ще останем с Бога" (Ис. 54:13; I Кор. 7:24).

Указател за притчите Христови

- 1 Притча за безплодната смоковица Лук. 13:1-9, Марк 11:12-14, 20-26, 21:18-22
Виж също: Житие на св. Яков Низибийски
- 2 Притча за благоразумния слуга и за лошия слуга Лук. 24:45-51; Марк. 13:24-37; Лук. 21:36
- 3 Притча за благоразумния мъж, който си строи дом върху камък, и за безразсъдния, който строи върху пясък Мат 7:24-27; Лук. 6:47-49
- 4 Притча за старите дрехи и за новото вино в старите мехове Мат. 9:16-17; Марк. 2:21-22; Лук. 5:35-39
- 5 Притча за мрежата, от която изхвърлиха лошите риби Мат. 13:47-50
- 6 Притча за блудния син Лук. 15:11-32. Виж също Неделя на Блудния син
- 7 Притча за втория брат, който оре на нивата, докато бащата угощава завърналия се блуден син Лук. 15:25-32. Виж също Неделя на Блудния син
- 8 Изобличаване на фарисеите. Разказ за богаташа и бедния Лазар Лук. 16:14-31
- 9 Притча за богатия юноша (момък) Мат. 19:16-26
- 10 Притча за богатия началник Лук. 18:18-27
- 11 Някой, който пита Христа какво да стори, за да наследя вечен живот Марк. 10:17-27

- 9 Притча за богатия юноша (момък) Мат. 19:16-26
- 10 Притча за богатия началник Лук. 18:18-27
- 11 Някой, който пита Христа какво да стори, за да наследи вечен живот Марк. 10:17-27
- 12 Притча за будните слуги до втора и трета стража Лук. 12:35-48
- 13 Притча за двамата длъжници, опростени от господаря Лук. 7:41-43
- 14 Притча за двамата сина, пратени от бащата на лозето - единият не искал, а отишъл; другият обещал, но не отишъл Мат. 21:28-32
- 15 Притча за десетте (пет мъдри и пет неразумни) девизи със светилниците Мат. 25:1-13.
Виж също: Велики вторник.
- 16 Притча за добрия пастир Иоан. 10:1-21
- 17 Въпрос на законника за вечния живот и за ближния. Лук. 10:25-37
- 18 Притча за заблудената овца Мат. 18:12-14
- 19 Притча за изгубената овца Лук. 15:1-7
- 20 Притча за изгубената драхма
Лук. 15:8-10

- 21 Притча за имането, скрито в нива Мат. 13:44-46
- 22 Притча за растящото семе Марк. 4:26-29
- 23 Притча за лозето и лозарите злодеи Мат. 21:33-46; Марк. 12:1-12; Лук. 20:9-19
- 24 Притча за десетте мини Лук. 19:11-28
- 25 Притча за Митаря и фарисея Лук. 18:9-14. Виж също: Неделя на Митаря и Фарисея
- 26 Притча за мрежата, пълна с всякакви риби Мат. 13:47-53
- 27 Притча за неправедния пристойник (управител) Лук. 16:1-13
- 28 Притча за неправедния съдия и настойчивата вдовица Лук. 18:1-8
- 29 Притча за неразумния богаташ, който събира имане за себе си, а не богатее в Бога Лук. 12:16-23
- 30 Притча за орача, овчаря, въобще слугата, който върши каквото е длъжен да извърши Лук. 17:7-10
- 31 Притча за житото и плевелите (не ги оплелили, за да не изскубят житото) Мат. 13:24-30
- 32 Притча за поканените на сватба (притча за брачния пир на царския син) Мат. 22:1-14
- 33 Притча за безочливия, който посреднощ буди приятеля си и иска на заем три хляба (за приятеля в нужда) Лук. 11:5-13

- 32 Притча за поканените на сватба (притча за брачния пир на царския син) Мат. 22:1-14
- 33 Притча за безочливия, който посреднощ буди приятеля си и иска на заем три хляба (за приятеля в нужда) Лук. 11:5-13
- 34 Притча за поканените на голяма вечеря, които отхвърлиха поканата Лук. 14:16-24
- 35 Притча за царя, който отива на война Лук. 14:31-33
- 36 Притча за наетите на лозето работници (за работниците-лозари, които различно работили, а еднакво им платили) Мат. 20:1-16
- 37 Притча за свещта на светилник, а не под крина Лук. 11:33-36; Марк. 4:21-23
- 38 Притча за сеяча Мат. 13:1-9, 18-23; Марк. 4:2-20; Лук. 8:4-15.
Виж също: Притчата за сеяча
- 39 Притча за растящото семе - за семето, което само расте и дава плод докато сеячът си гледа работата Марк. 4:26-29
- 40 Притча за синаповото зърно и кваса Мат. 13:31-35; Марк. 4:30-34; Лук. 13:18-21
- 41 Притча за сиромас Лазар Лук. 16:19-31
- 42 Притча за слугата, орача или овчаря (как да гледаме на изпълнения си дълг) Лук. 17:7-

43 Притча за талантите на тримата слуги Мат. 25:14-30 (Тълкувание на Блажени
Геофилакт)

44 Притча за съкровището в полето - за търговеца, който търси хубави бисери Мат. 13:44-
46

45 Царят - господар разчиства сметките си със слугите си (Притча за немилосърдния
заемодавец и за закона за прошката) Мат. 18:23-35. Виж също: Единадесета неделя след
Петдесетница